

6. Pedagogisch beleidsplan ‘Het Vangnet’

6.1 Voorwoord

Aan de opvang van kinderen worden zeer hoge eisen gesteld. Zo is bijvoorbeeld wettelijk vastgelegd, dat er op de opvanglocatie, tijdens de opvang door een gastouder, in totaal 6 kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar, inclusief eigen kinderen tot 10 jaar aanwezig mogen zijn. Of maximaal vijf kinderen wanneer deze allen jonger zijn dan vier jaar, inclusief eigen kinderen tot 4 jaar. Of maximaal vier kinderen van 0 en 1 jaar ouder, waarvan maximaal twee van 0 jaar, inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.

Ook bij gastouderbureau ‘Het Vangnet’ staat de kwaliteit van Veiligheid en Gezondheid voor kinderopvang hoog in het Vaandel.

Het gastouderbureau ‘Het Vangnet’ richt zich met de bemiddeling in gastouderopvang voornamelijk op de regio’s Utrechtse Heuvelrug en Rijn en Vallei. Om de kwaliteit van gastouderopvang op hoog niveau te houden, te kunnen controleren en zo nodig bij te stellen, is een goed onderbouwd pedagogisch beleid noodzakelijk. In dit document is het pedagogisch beleid van het gastouderbureau ‘Het Vangnet’ vastgelegd.

Wij zien er op toe dat de gastouder de kinderopvang conform dit Pedagogisch Beleidsplan uitvoert, zodat de ouders hun kinderen met een gerust hart kunnen toevertrouwen aan het Gastoudergezin.

6.2 Waarborging Kwaliteit en Veiligheid

Gastouderbureau ‘Het Vangnet’ bezoekt het opvangadres twee keer per jaar.

Tijdens het intakegesprek met gast- en vraagouder, vindt zowel mondeling als schriftelijk (via een informatiepakket) uitgebreide informatieoverdracht plaats over de visie en werkwijze van het gastouderbureau ‘Het Vangnet’.

Tijdens dit intakegesprek vindt samen met gast- en vraagouder een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid plaats, die jaarlijks op het opvangadres wordt herhaald. Het hieruit voortvloeiende plan van aanpak wordt door het gastouderbureau ‘Het Vangnet’ vastgelegd in een veiligheidsverslag, dat ter ondertekening wordt voorgelegd aan zowel de vraag- als gastouder.

Daarnaast vindt binnen zes maanden een evaluatie plaats op het opvangadres, waarin wordt gecheckt of de vastgelegde afspraken worden nagekomen en of de gastouder zich conformeert aan het pedagogisch beleidsplan van ‘Het Vangnet’. In deze evaluatie is tevens ruimte voor begeleiding in de vorm van pedagogisch advies en eventuele actualisering van de opvang.

Uiteraard is het Gastouderbureau ‘Het Vangnet’ voor alle vragen altijd bereikbaar tijdens de telefonische gesprekken en/of per e-mail.

Scholing gastouder

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat niet alleen wij als gastouderbureau, maar ook en vooral de gastouder zelf op de hoogte blijft van ontwikkelingen op het gebied van gastouderopvang en daaraan gerelateerde onderwerpen, bijvoorbeeld wetgeving op het gebied van kwaliteit en veiligheid, pedagogische onderwerpen, wetswijzigingen kinderopvang en door gastouders zelf aangedragen onderwerpen. Deze zullen aan de orde komen op thema-avonden, die 'Het Vangnet' regelmatig organiseert. Deze avonden zijn tevens bedoeld als gastoudercontactavonden, waarbij men elkaar kan leren kennen en onderling ervaringen kan uitwisselen. Wij vinden het tevens wenselijk dat gastouders het EHBO-diploma 'Eerste hulp aan huis voor kinderen' behalen. Gastouders kunnen zich hiervoor via 'Het Vangnet' aanmelden. Tevens zal een oudercommissie worden ingesteld.

6.3 Wat doet Gastouderbureau 'Het Vangnet'?

Ons gastouderbureau bemiddelt tussen vraagouders en gastouders, waarbij de gastouder de kinderen van de vraagouder opvangt via een wettelijk erkend en geregistreerd gastouderbureau.

Gastouders verzorgen kinderdagopvang aan maximaal 4 kinderen van 0-4 jaar. De opvang vindt plaats in het huis van de gastouder of in het huis van de ouder. Voor kinderen van 4-13 jaar bieden gastouders de mogelijkheid tot buitenschoolse opvang.

6.4 Werkwijze gastouderbureau

Als ouder(s) een gastouder hebben gevonden, die hun kinderopvang gaat realiseren, kunnen ze zich beiden laten inschrijven bij gastouderbureau 'Het Vangnet'.

De gastouder wordt door gastouderbureau 'Het Vangnet' gescreend op een aantal voorwaarden (link naar tab kwaliteit)

Die voorwaarden bevatten onder meer praktische zaken, zoals veiligheid, hygiëne en (voldoende) slaap- en speelruimte.

Tevens wordt er ook aandacht besteed aan opvoeding, normen en waarden, motivatie en sfeer.

Als vraag- en gastouder willen starten met de opvang wordt er een bemiddelingsovereenkomst opgesteld tussen de vraagouder en 'Het Vangnet' en de gastouder en 'Het Vangnet', waarin de afspraken voor bemiddeling door gastouderbureau 'Het Vangnet' worden vastgelegd.

Afspraken tussen de vraagouder en de gastouder, betreffende opvoedingszaken, dienen onderling tussen deze partijen te worden afgestemd. Hierbij houdt men rekening met de visie van het pedagogisch beleidsplan van gastouderbureau 'Het Vangnet'.

6.5 Wat houdt een pedagogisch beleid in?

Het pedagogisch beleid geeft aan welke uitgangspunten en welke werkwijze worden toegepast bij de omgang met en bij de opvoeding van kinderen.

Er zijn verschillende aspecten m.b.t. de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. De drie belangrijkste worden hieronder kort beschreven:

- aanleg

De aangeboren aanleg bepaalt de ontwikkeling van een kind. In deze visie heeft het niet zoveel zin een kind iets aan te leren. De spontane ontwikkeling van het kind staat voorop.

- omgeving

De ontwikkeling van een kind is vooral afhankelijk van de omgeving. De invloed van de opvoeding is dus groot en staat centraal.

- aanleg + omgeving

Zowel de aanleg als de omgeving van het kind is bepalend voor de ontwikkeling. De opvoeding daarnaast stimuleert de persoonlijke ontwikkeling van een kind.

6.6 Pedagogische visie van ‘Het Vangnet’

‘Het Vangnet’ gaat ervan uit, dat zowel de aangeboren aanleg als de omgeving waarin het kind zich bevindt, de richting bepaalt waarin het kind zich ontwikkelt. De omgeving van het kind bestaat onder meer uit het gezin, de school en de vriendjes.

Gastouders vervullen dus ook een belangrijke rol bij deze ontwikkeling, betreffend op het aantal uren dat het kind bij de gastouder doorbrengt. Een veilige en vertrouwde omgeving is de basis voor een goede ontwikkeling van een kind.

Gastouders zorgen voor warmte en geborgenheid. Ook geven zij de kinderen volop de gelegenheid om zich te kunnen ontplooiën. De gastouder heeft persoonlijke aandacht voor het kind als persoon. ‘Het Vangnet’ begeleidt gastoudergezinnen bij het bieden van een veilige omgeving, waarin kinderen kunnen opgroeien tot zelfstandige,

evenwichtige mensen met respect voor anderen en zichzelf.

Gastouderbureau ‘Het Vangnet’ gebruikt ter ondersteuning van de pedagogische visie een aantal basisregels:

- Het kind voelt zich thuis in het gastoudergezin.
- De gastouder toont respect en waardering voor de persoonlijke ontwikkeling van het kind.
- De gastouder stimuleert en begeleidt het kind in de verschillende ontwikkelingsfasen.
- De gastouder besteedt aandacht aan normen en waarden.
- De gastouder verleent een goede verzorging in een veilige hygiënische omgeving.

6.7 Pedagogische basisregels in de praktijk

Thuis in het gastoudergezin

Voor de opvang van het kind is het belangrijk, dat het kind zich bij de gastouder ‘thuis’voelt, wat inhoudt: 'op zijn gemak'. Om die reden vindt gastouderbureau ‘Het Vangnet’ het belangrijk, dat er voordat de eigenlijke opvang start, veel tijd en aandacht besteed wordt aan de kennismaking. Bij voorkeur krijgt het kind de gelegenheid om

vooraf te wennen aan de gastouder en de nieuwe omgeving door bijvoorbeeld proefdraaien.

Alleen in een veilige, vertrouwde omgeving kunnen kind en gastouders een goede relatie opbouwen die de ontwikkeling van een kind stimuleert. Dat betekent onder meer, dat gastouders in staat moeten zijn om adequaat te reageren op signalen van een kind.

Zelfstandigheid en eigenheid

Gastouderbureau 'Het Vangnet' vindt aanmoediging van zelfstandigheid van het kind van belang bij de ontwikkeling. Door zelfstandigheid te stimuleren krijgen kinderen zelfvertrouwen en durven kinderen initiatieven te nemen.

De gastouder begeleidt het kind bij de ontwikkeling van zelfstandigheid. Belangrijk hierbij is kinderen het vertrouwen te geven dat ze het kunnen en mondeling aanwijzingen te geven waar nodig.

Elk kind is anders en moet dan ook individueel begeleid worden. Hierdoor behoudt het kind zijn eigenheid.

Een kind krijgt eigenwaarde, als het als zelfstandig individu met zijn emoties, lichamelijke en geestelijke mogelijkheden wordt gewaardeerd en gerespecteerd. Een gastouder houdt dan ook rekening met het ontwikkelingsstadium en tempo van het kind. Voor een goede band tussen gastouder en kind is het belangrijk, dat de emoties van het kind serieus worden genomen.

Stimulering van de ontwikkelingsgebieden

Elk kind heeft zijn eigen tempo en ontwikkelt zich op het ene gebied sterker, op het andere gebied minder sterk. Dit maakt ieder mens verschillend en uniek.

De gastouder besteedt persoonlijke gerichte aandacht aan de ontwikkeling van het kind. Veel gebeurt spontaan en intuïtief. Maar aan sommige zaken moet méér aandacht besteed worden.

De gastouder begeleidt, stimuleert en volgt het kind in zijn ontwikkeling. Ook signaleert de gastouder bepaalde aspecten van de ontwikkeling. Op verzoek van en in overleg met de ouders heeft de gastouder ook een sturende functie.

'Het Vangnet' verwacht van gastouders, dat zij kennis en ervaring hebben met de verschillende ontwikkelingsfasen.

De ontwikkeling speelt zich af op verschillende gebieden die meestal als volgt worden onderverdeeld:

- Lichamelijke ontwikkeling

De gastouder houdt zorgvuldig in het oog hoe ver de lichamelijke ontwikkeling van het kind is gevorderd. Het kind krijgt voldoende ruimte om te kunnen klauteren, kruipen en springen. Ook het speelgoed dat de ouders aan de gastouder ter beschikking stellen of dat de gastouder zelf in huis heeft, is op de ontwikkeling en ontplooiing van de lichamelijke mogelijkheden van het kind afgestemd.

- Sociaal-emotionele ontwikkeling

De gastouder begeleidt, volgt en beïnvloedt het kind in zijn sociale en emotionele

groei. Het kind krijgt aandacht als het verdrietig is en zijn vreugde wordt gedeeld. In de ontwikkeling van sociale vaardigheden speelt de gastouder een actieve rol.

- Verstandelijke ontwikkeling

Aan de verstandelijke ontwikkeling van het kind besteedt de gastouder op allerlei manieren actief aandacht. Door in te gaan op vragen van het kind, te wandelen of te fietsen en tegelijkertijd uitleg te geven over wat kinderen zien en meemaken. De taalontwikkeling van het kind wordt in sterke mate bevorderd door met het kind te praten, te lezen, plaatjes te kijken en te zingen.

- Creatieve ontwikkeling

Creativiteit van kinderen kent geen grenzen: bv. een doos is een boot, de vloer is de zee. Met verf, papier, potloden en plaksel maken kinderen de wereld nog mooier. Het is belangrijk dat de creativiteit en fantasie van het kind tot hun recht komen. Meestal komen in de omgang en het spel met een kind meerdere aspecten van de ontwikkeling tegelijkertijd aan de orde.

Normen en waarden

Ieder mens heeft zijn eigen normen en waarden. Wat belangrijk wordt gevonden, verschilt van mens tot mens. Normen en waarden spelen zeker bij de opvoeding van kinderen steeds een rol. Verbaal en non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden. Belangrijke normen en waarden van de ouders en het gastoudergezin moeten op elkaar zijn afgestemd. Bijvoorbeeld op het gebied van godsdienst, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik, respect hebben voor elkaar en elkaars spullen en verantwoordelijkheid leren nemen. Het is goed elkaars opvattingen te kennen en te bespreken hoe daarmee zal worden omgegaan. Sommige zaken zullen bij de gastouder echter wat anders gaan dan thuis. Dat hoeft geen problemen op te leveren. Integendeel. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en hiermee leren omgaan. Dit kan een aanvulling zijn op de thuissituatie en zelfs een verrijking. Respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen spelen ook hierbij een belangrijke rol.

Verzorging en veiligheid

Ieder kind heeft recht op een goede lichamelijke verzorging, in een schone omgeving, waardoor onnodige ziektes worden voorkomen. De aard van de verzorging hangt af van de leeftijd van kinderen. Bij een baby nemen voeding en verzorging meer plaats in dan bij schoolgaande kinderen. Ook bij de verzorging is het belangrijk, dat het kind warmte en aandacht ervaart.

Verzorging

Een kind voelt zich prettig en veilig, wanneer ritmen en gewoonten in de verzorging thuis en bij de gastouders goed op elkaar zijn afgestemd. Ouder en gastouder maken daarom afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging:

- **Voeding:** hoe vaak, welke voeding, wel of geen snoep.
- **Zindelijkheid:** hoe vaak verschonen, wanneer begint de zindelijkheidstraining.
- **Slapen:** waar, wanneer, slaapritueel, zorg voor voldoende rust bij oudere

kinderen.

- **Ziekte**: wat doet de gastouder als het kind ziek wordt.
- **Hygiëne**: tanden poetsen, handen wassen.

Veiligheid

De gastouders zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van het kind tijdens de opvanguren.

- **Huis en tuin** moeten veilig zijn ingericht. Gelet wordt op bijvoorbeeld traphekjes, het opbergen van gevaarlijke stoffen, speelgoed en stopcontactbeveiligingen.
- **De slaapruijnte** van het kind moet rustig, rookvrij en goed te ventileren zijn.
- Als de gastouders **huisdieren** hebben, staat de veiligheid van het kind voorop.
- En als het kind groter is en **buiten** gaat **spelen**, moeten de gastouders er van verzekerd zijn dat dit geen gevaar oplevert voor het kind.

Risico-inventarisatie

De totale indruk van de woonsituatie moet in orde zijn: veilig en gezond. Al deze en andere punten maken onderdeel uit van de risico-inventarisatie die de overheid verplicht stelt. Aan de hand van risico-inventarisatielijsten wordt nagegaan of de opvang voldoet aan de door de overheid vastgestelde veiligheids- en gezondheidseisen. Deze risico-inventarisatie wordt jaarlijks herhaald. De GGD heeft de taak om bij het gastouderbureau te inspecteren of dit daadwerkelijk gebeurt. Ouders hebben de mogelijkheid de risico-inventarisatie in te zien. Verder moeten gastouders, conform de Wet kinderopvang, een zogenoemde 'Verklaring omtrent het gedrag' overleggen.

6.8 Samenwerking vraag- en gastouders

In de relatie tussen gastouders en kind is de inbreng van de eigen ouders van grote betekenis. Een prettige relatie tussen vraag- en gastouder die gebaseerd is op vertrouwen, heeft een positieve invloed op het kind.

Voor een goed verloop van de samenwerking zijn de volgende drie punten essentieel:

- Afstemming

Een goede voorbereiding van het kind op de nieuwe situatie in het gastoudergezin bepaalt voor een groot deel of de opvang een succes wordt. Afstemming tussen ouders en gastouders is belangrijk om de opvoedingsmilieus van het eigen en het gastoudergezin dichtbij elkaar te brengen. Hoewel de ouder en de gastouder de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van het kind delen, blijven de eigen ouders altijd eindverantwoordelijk.

- Wederzijds respect en privacy

Respect voor elkaars mening, cultuur, religie en opvattingen vormt de basis voor een goede samenwerking. Vraag- en gastouders zullen moeten geven en nemen, maar beiden moeten zich in de gezamenlijke aanpak kunnen blijven vinden.

Vraag- en gastouders zien en horen veel van elkaar. Een zorgvuldige omgang met

privacygevoelige informatie is vanzelfsprekend.

- Informatie en afspraken

Goede afspraken zijn nodig om duidelijk te maken wat vraag- en gastouders van elkaar kunnen en mogen verwachten. Het reglement van het gastouderbureau kan hierbij als leidraad dienen. Daarnaast is het van belang dat ouders en gastouders op een open en eerlijke manier informatie uitwisselen en eventuele problemen bespreken.

Vraagouders hebben recht op volledige informatie over de wijze waarop de gastouders met hun kind omgaan. Het is essentieel dat zij weten hoe het kind zich voelt en waarmee het kind zich in het gastoudergezin bezighoudt.

6.9. Rol ‘Het Vangnet’

De wet bepaalt dat gastouderopvang moet bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.

Gastouderbureau ‘Het Vangnet’ houdt nauwlettend in de gaten of de opvang bij de gastouders die geregistreerd staan bij gastouderbureau ‘Het Vangnet’ aan deze eisen voldoet. Daarbij hanteren wij een aantal vaste criteria, standaardvoorwaarden en (wettelijke) regels die de basis vormen voor de gastouderopvang.

Het gastouderbureau ‘Het Vangnet’ heeft een adviserende, bemiddelende en ondersteunende rol bij de totstandbrenging en het onderhouden van een goede samenwerking tussen vraag- en gastouders. De coördinatoren van het gastouderbureau begeleiden het opvangtraject en evalueren, naar behoefte, de opvang met de vraag- en gastouders. Het zorgdragen voor een goede communicatie tussen alle partijen beschouwen wij als essentieel onderdeel van onze dienstverlening.

Recht op informatie

Gastouderbureau ‘Het Vangnet’ informeert de ouders over het beleid, de procedure en de werkwijze van het gastouderbureau. Tevens worden ouders op de hoogte gebracht van hun rechten en plichten in de gastouderopvang en van bijzondere regelingen, zoals de interne en externe klachtenprocedure en belastingvoorschriften inzake kinderopvang.

Recht op advies

Ouders kunnen advies vragen over de pedagogische aanpak van hun kind. Deze adviserende rol wordt vervuld door gastouderbureau ‘Het Vangnet’, dat eventueel kan doorverwijzen naar de daarvoor geëigende instanties.

Recht op klachtenbehandeling

‘Het Vangnet’ heeft een interne en externe klachtenregeling die geldt voor alle aspecten van de organisatie en dienstverlening. Ouders kunnen bij klachten over de opvang contact opnemen met gastouderbureau ‘Het Vangnet’.

Recht op bescherming van privacy

Persoonlijke gegevens van ouders worden vertrouwelijk behandeld.

Recht op inspraak

Als ouders dat wensen, kunnen zij zitting nemen in de oudercommissie. De oudercommissie heeft onder meer adviesrecht over het algemeen kwaliteitsbeleid, het pedagogisch beleidsplan, de deskundigheidsbevordering van gastouders, wijziging van de prijs en bemiddelingskosten en de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid.